ANUL VII. — No. 1890.

EDITIA A TREIA

MARȚI 14 IUNIE 1894

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CĂREÏ LUNI
SI SE PLATESC TOT-D'A-UNA INAINTE

IN *Bucureștĭ* LA CASA ADMINISTRAȚIEÏ
DIN *Județe* ȘI *Streinătate* PRIN MANDATE POȘTALE

UN AN ÎN ȚARĂ	30 LEÏ;	ÎN STREINĂTATE 50 LEÏ
ȘASE LUNÏ ..	15 »	25 »
TREÏ LUNÏ ..	8 »	13 »

Un numer în streinatate 20 bani

MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevĕrul

Să te ferești Române de cuiŭ strein în casă

V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN *Bucureștĭ* ȘI *județe* SE PRIMESC *numaĭ la Administrație*
DIN *Streinătate*, DIRECT LA ADMINISTRAȚIE IȘ *la toate oficiele de publicitate*

ANUNCIURÏ LA PAG. IV	0,30 b.	linia
» » » III	2,— leï	»
» » » II	3,— »	»

INSERȚIELE ȘI RECLAMELE 3 LEÏ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEȘTE DE VÎNZARE CU NUMERUL LA *kioșcul No. 192, Boulev. St.-Germain*

UN NUMER VECHIU 30 BANI

ADMINISTRAȚIA
PASAGIUL BĂNCEÏ NAȚIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACȚIA
PASAGIUL BĂNCEÏ NAȚIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

ASASINAREA LUI CARNOT

CEVA PUTRED

Dac'aĭ întreba pe orĭ-ce zarzavagiŭ de la Grozăveștĭ, are să-țĭ spue că cel maĭ prost grădinar e acela care, văzînd că un copac e putred la rădăcină, îl ține mereŭ în pămînt cu nădejdea că o să dea roade frumoase. Și, dacă zarzavagiul ar fi auzit de La Palisse, el țĭ-ar spune că adevărul acesta este un adevăr à la Palisse.

Se pare însă că există în Romînia zarzavagiĭ *politicĭ* maĭ puțin deșteptĭ de cît ceĭ de la Grozăveștĭ. Eĭ n'aŭ înțeles pînă acuma, că în mijlocul civilizațieĭ noastre există un corp putred și că corpul acesta nu maĭ poate da roade; pe el cresc de-acuma numaĭ paraziții.

Organizmul în chestie se numește *armata permanentă*.

Maĭ ales de la o vreme, armata s'a transformat într'un focar de unde es tot soiul de anormalitățĭ: generalĭ carĭ fură maĭ răŭ ca Zdrelea, ofițerĭ carĭ torturează maĭ sălbatic ca Măruntelu saŭ ca *serviciul de siguranță*, în sfîrșit gradațĭ de toate categoriile carĭ amenință liniștea și siguranța țăreĭ cu revoltele și cu neorînduelile lor așa de puțin simpatice.

Cînd Anghelescu Alexandru și Maĭcan aŭ pășit pragul cetățeĭ Văcăreștĭ, unde aŭ intrat cu tot triumful datorit unor generalĭ, pe semne c'aŭ tras o urmă cu piciorul; căcĭ n'a trecut mult după asta și am avut să înregistrăm: abuzurile de la fortificațiĭ, misterul de la Steyr, scamatoria de la Clubul militar și multe altele — ca să nu vorbim de cît despre Mărunțeliadele cele marĭ și cunoscute.

Maĭ departe. Armata a ajuns așa de dragă Țăreĭ reale, în cît *Monitorul Oasteĭ* trebue să scoată suplimente, ca să înregistreze numele tuturor dezertorilor, număr care ia proporțiile uneĭ emigrărĭ. In ce privește însă cifra *intraților*, s'a constatat că școala militară a început să lase eftin, ca negustoriĭ carĭ zic că *lichidează* iar nu daŭ faliment,— și, cu toate astea, junimea doritoare de pintenĭ nu dă năvală în catastihurile școaleĭ.

Un alt fenomen este numărul colosal de bătăĭ și de torturĭ, care aŭ fost publicate în timpul din urmă. S'a dovedit că în armată se petrec cruzimĭ monstruoase și revoltătoare, că soldațiĭ sînt schingiuițĭ, că une-orĭ se petrec chiar crime, și am avut chiar cîte-va cazurĭ de condamnărĭ ale superiorilor bătăușĭ.

Tot o dovadă de anormalitate e justiția (?) militară. Ea, care a condamnat pe un soldat nebun fiind-că, nenorocitul, a zvîrlit cu o piatră într'un maĭor; ea care a condamnat pe Cojocaru, care 'șĭ-a apărat cinstea caseĭ; ea a lăsat nepedepsite infamiile cele maĭ brutale: vezĭ cazul ataculuĭ primuluĭ redactor al *Lupteĭ*, vezĭ cazul luĭ Cocea, și altele, și altele.

In toate cazurile acestea, noĭ ne-am făcut datoria de a supune aceea-ce credem, că adică armata permanentă nu maĭ ține. Nĭ s'a răspuns — firește! — că exagerăm, că toată lumea-ĭ mulțămită de oaste și că numaĭ noĭ nu observăm fericirea tuturor.

Iată însă că nemulțămirile trec de la soldațĭ la ofițerĭ, la aceia carĭ ne vorbeaŭ în numele disciplineĭ, onoruluĭ și altor efecte de astea de cazarmament. *)

Avurăm maĭ întîiŭ greva ofițerilor de cavalerie. După un nechezat de maĭ multe săptămînĭ, în care toțĭ eraŭ ambalațĭ, guvernul a tranșat afacerea cum a putut maĭ în buestru, acordînd toate concesiile, între care și o concesie privitoare la fîn.

Atîta a trebuit. De aci încolo precedentul fusese creiat, căcĭ se dovedise că o castă privilegiată își poate impune pretențiile eĭ ordineĭ publice. Natural, exemplul nu putea să rămîie neimitat,—și iată-ne acum cu o grevă de mare ținută, greva generalilor.

Eĭ bine, în fața acesteĭ nouĭ anomaliĭ, în capul căreia figurează generaliĭ Cantili și Dona, nu crede guvernul că e bine să-șĭ zică: *Timeo Danaos et... Dona ferentes?* Nu văd stăpînitoriĭ că, orĭ-cît s'ar încăpățîna eĭ să sprijine formația actuală a oștireĭ, ea n'o maĭ poate duce? Nu recunosc eĭ în toate aceste caractere simptomele uneĭ bolĭ adîncĭ?

Armata permanentă se descompune. Ea a ajuns pe punctul în care, orĭ-cîte propteli î-aĭ pune, se clatină și amenință să se prăbușască.

Intrebarea este: dacă rolul armateĭ este de a fi disciplinată, gata pe sacrificiĭ, plină de abnegație,— atuncĭ ce sprijin se maĭ poate pune pe instituția aceasta, care se zvîrcolește vecinic în pronunciamente, rebeliunĭ și pofte?

Desființarea eĭ se impune și de astă dată ea se impune nu numaĭ pe motive de ordine economică, dar chiar de higienă morală și socială.

T. O. N.

*) In limbagiul cazon, *efecte de cazarmament* se numesc: pătura, salteaua, cearceafurile și alte onorurĭ.

SATIRA VACANȚIEĬ

CARNETUL MAGIC.

Onorata Redacțiune,

Maĭ erĭ mă plimbam prin vestita Brückwald, o pădure strașnică de la Interlaken, în Elveția. Erà o vreme superbă, care mă făcea nu numaĭ pe mine să mă plimb, dar și pe veverițele din copacĭ.

In juru-mĭ erà tăcere ca'ntr'un țintirim, doar frunzele șopteaŭ vraja lor eternă, concertul silvic.

Eŭ, ca ăla, n'aveam de lucru și scormoneam mereŭ cu bățul printre frunzele de pe jos, — cum scormonește demonul pierzăreĭ în sufletele noastre, cum scormonește calomnia în viața noastră intimă, cum scormonește Tocilescu în pietrele... scumpe.

Mintea mi se pierdea în hăul nepătruns de nimenĭ al *viețeĭ de dincolo*. Ce este viața? Ce este moartea? Pentru ce trăim? Și, dacă murim, maĭ trăim noĭ oare?

Aceste întrebărĭ îmĭ îndurerau inima și-mĭ turburaŭ gîndul, pe cînd ochi-mĭ, pierduțĭ în zarea albăstrie brodată de florĭ de frunze și de florĭ de soare, (a nu se confunda cu floarea soareluĭ), căutaŭ o bancă pe care să mă așez.

Ca pelerinul obosit de o cale 'ndelungată, ca pelerinul căruia-ĭ e frig și n'are o pelerină (în sensul de haină, vă rog), ca pelerinul pribeag care caută un adăpost, — așà căutam și eŭ o bancă să staŭ. Eram obosit. Natura cu farmecile eĭ, și ghetele de la Polak cu strînsorile lor, lasă 'ntot-deauna în sufletele și pe bătăturile noastre cevà din amorțeala pe care omul o simte în ore supreme.

Găsiĭ o bancă și stătuĭ puțin acolo, ca un drumeț stingher, saŭ ca Țața Tinca pe bancă la Cișmegiŭ.

...Și nu știŭ de ce sărmanele mele gîndurĭ, cu aripile arse în para dureriĭ și în para-setea care mă pocnise, începeaŭ să zboare departe, spre alte țărmurĭ, cu altă lume, cu alte altitudinĭ și atitudinĭ.

Imĭ aruncaĭ ochiĭ la pămînt, — această mumă comună a tuturor, nu comună a unuia, — și ce văzuĭ?

Văzuĭ oamenĭ de hîrtie
Cu mustățĭ de chihlibar..?

Nu! Văzuĭ un carnet, un *notes* (fără u scurt).

Mă repeziĭ, îl luaĭ și, — precum e obiceiul în toate romanele și novelele în care sărmanul pelerin găsește ceva, — începuĭ să reflectez asupra carnetuluĭ, în loc, — cum era maĭ șimplu, — să-l deschid și să văd ce rost are.

— «Vaĭ, sărman carnet! — gîndeam eŭ, — cine eștĭ tu? Eștĭ tu oare unul din acele memoriurĭ pe care le face nefericitul și urgisitul înainte de a se sinucide? Eștĭ tu tezaurul scris al uneĭ iubirĭ uitate și vulnerate? Eștĭ tu oare carnetul unuĭ june, care șĭ-a însemnat rufele cînd le-a dat la spălătoreasă? Nu! Eŭ citesc în tine, — de și nu te am deschis,— niște paginĭ sfinte, de-asupra cărora a scris un condeiŭ, a vibrat o inimă, a plîns un ochiŭ!... Acel condeiŭ a ruginit, poate, acea inimă a încetat de a maĭ bate, acel ochiŭ a căpătat conjunctivită! (Ce măsurĭ are de gînd să ia serviciul sanitar în privința conjunctiviteĭ granuloase?) Dar dacă plaivazul se tocește, dacă inimile mor, dacă ochiĭ se închid, — slovele, ca și pietrele, rămîn; ele rămîn, ca să strige de-alungul veacurilor zbuciumate: *memento mori*, — mi-a venit apă la moară!...»

Și, după ce sfîrșiiŭ aceste cugetărĭ negre, negre ca și coperta carnetuluĭ, deschiseiŭ paginele mucede, din care respira tristețea și melancolia, ca din niște florĭ uĭtate pe un mormînt....

* * *

Pe prima pagină era scris de tipar: «*Text pentru..... aparținînd luĭ......*» In locurile rămase vacante, o mînă tremurîndă adăogase cu creionul Harthmudt: «*cugetărĭ negre, Rigolo*».

O rază de lumină îmĭ străfulgeră prin minte. Așa dar, acest *text pentru aparținînd luĭ* este al bunuluĭ nostru amic Rigolo? Dar unde poate fi el? Auzisem că a fost pe la Interlaken; dar ce se va fi făcut? Maĭ sus de locul unde mă găseam eŭ, și care se numește *pavilionul luĭ Wagner*, e muntele Handermalĭ. Asupra acestuĭ munte, care, pentru Elvețienĭ și pentru gură-cască, seamănă cu o figură de om, circulă legenda că el ar fi un călugăr care iubea pe o călugăriță și s'a transformat într'o stîncă de piatră (Avis celor carĭ merg în vara asta pe la mănăstirĭ: vedețĭ să nu căpătațĭ piatră, căcĭ societățile de asigurare sînt numaĭ contra grindineĭ).

Va să zică, Rigolo a fost pe-aicĭ și șĭ-a pierdut carnetul. Bine că nu șĭ-a pierdut sărita!

Iată de ce, onorată redacțiune, vă trimit Dv. acest carnet, rugîndu-vă să facețĭ ce vrețĭ cu el. Din parte-mĭ, așĭ fi fericit, dacă, pe lîngă chenzină, așĭ primi de la Dv. și asigurarea că am făcut o operă mare ajutînd la publicarea lucrăreĭ amiculuĭ nostru Rigolo.

Interlaken Iunie, 1894.

Wunderkind.

N. R. Redacția, încîntată de achizițiunea ce a făcut, declară că va 'ncepe chiar de mîine să publice fragmente foarte interesante din carnetul luĭ Rigolo. Mulțămește D-luĭ Wunderkind și-ĭ roagă să maĭ trimită asemenea carnete.

Redacția.

NU CETIȚĬ „ADEVĂRUL"!

III

Cînd am vorbit de atitudinea așa numiților dinasticĭ față de ziarul nostru, cetitorul a înțeles că nu maĭ e nevoie să rezervăm un capitol pentru a arăta și atitudinea conservatorilor. Aceștia fiind azĭ la putere, eĭ se confundă cu partidul dinastic, cum ar fi în Germania *partidul Imperiuluĭ*, — și cum ar putea fi și la noĭ de cînd cu strigătul *Impăratul Dacieĭ!*

E foarte firesc ca, vorbind de dinasticĭ, să nu maĭ fie nevoie a vorbi și de conservatorĭ ca ceva deosebit. Maĭ întîiŭ, într'un stat monarhic, nicĭ n'aĭ putea fi la putere dacă n'aĭ fi dinastic. In Republică, — vorba luĭ Spanachidi, — ar vedea ea Dinastia de pe tron!

Și apoĭ, în țara noastră partidele sînt dinastice și anti-dinastice, după cum sînt saŭ nu la cîrma bugetuluĭ. Dovadă partidul liberal care a trecut prin atîtea evoluțiĭ: complotul de la Iașĭ, republica de la Ploeștĭ, darea apanajelor, procesul D-luĭ Panu, și acum în urmă perdeaua Beizadeleĭ alăturĭ cu discursurile D-luĭ Delavrancea!

Deocamdată dar, dacă știm că conservatoriĭ sînt *astăzĭ* dinasticĭ și-ĭ putem vîrî în această categorie, — cu liberaliĭ lucrurile nu staŭ tot ast-fel: *astă-zĭ* nu știm în a cîtea fază a luneĭ dinastice se găsesc, și, prin urmare, trebue să ne ocupăm de eĭ dintr'un alt punct de vedere, care e cel real.

Odinioară, conservatoriĭ vedeaŭ cu ochĭ bunĭ *Adevĕrul*. Eĭ speraŭ pe atuncĭ, cum că ziarul acesta va fi *numaĭ* anti-dinastic și, ca atare, le convenea să aibă un loc de retragere la vremurĭ grele, cînd ar fi nevoițĭ iarășĭ să strige:

— **Să plece saŭ să se plece!**

Dar cînd aŭ văzut ce e în adevăr *Adevĕrul*; cînd aŭ văzut că aŭ în față *hidra republicană* și că hidra asta atacă pe toțĭ șarlataniĭ politicĭ carĭ spumegă în potriva fortificațiilor ca să le voteze eĭ,— atuncĭ s'a schimbat boerul și s'a schimbat mereŭ, pînă ce a venit vremea să urle și el:

— Nu cetițĭ *Adevĕrul!*

* * *

Același lucru l'aŭ pățit și liberaliĭ. Se făcuse în țara asta, pe atuncĭ pe cînd în adevăr nu existaŭ de cît două partide, precedentul ca toate grupările maĭ micĭ să urmeze ca niște șlepurĭ după vapoarele *istorice*, — chiar dacă ar fi duse de-a'nboulea să dea de stîncĭ.

Așa fiind, liberaliĭ credeaŭ că *Adevărul* le va sluji de sucursală, în care eĭ să poată debita tot ce n'ar putea trece în debiturile lor oficiale și recunoscute.

Socoteala era netedă:

— *Adevărul* este ziarul cel maĭ răspîndit și *Adevărul* face opoziție ca și noĭ conservatorilor. Prin urmare, să ne folosim de publicitatea luĭ. Sînt o sumă de marafeturĭ politice pe care noĭ nu le putem trece în *Voința Națională*, fiind-că acolo se cere să umbli cu tertipurĭ. Decĭ, vom strecura în *Adevĕrul*, printr'un fel de contrabandă, tot ce n'ar putea suporta stomachul bizantin al gazetelor noastre oficiale. Ast-fel, noĭ vom avea toate foloasele, iar ponoasele le va avea... *Adevărul*.

Inarmațĭ cu asemenea planurĭ, liberaliĭ aŭ făcut organuluĭ democrat-republican o curte nu de burghejĭ, cĭ de marchizĭ. Trecem peste mărunțișurile aceste cărțĭ; căcĭ nĭ e silă.

Dar s'a întîmplat că socoteala d'acasă nu s'a potrivit cu cea din tîrg. Din zi în zi *Adevĕrul* a suferit lăudabila și fireasca evoluție de a merge înainte. Cu cît acest ziar mergea maĭ departe, cu atîta el se depărta de portul liberal. S'a maĭ întins o clipă coarda și... s'a văzut atuncĭ că nu era un șlep care se ține de corabie, cĭ un bastiment cuirasat, care plutește singur și care știe unde merge: către un țel frumos și fericit, departe de malurile smîrcuite ale istoricilor ruginițĭ.

Ațĭ văzut vre-o-dată tabloul care reprezintă învierea luĭ Isus? V'aducețĭ aminte de gardieniĭ carĭ rămîn cu gurile căscate de uimire? Cam așa a fost tabloul gurilor liberale, cînd eĭ aŭ văzut cum le scapă iluzia șireată...

Și aceste gurĭ aŭ rămas așa multă vreme. Apoĭ s'aŭ desmorțit, apoĭ aŭ început să verse bale, — apoĭ aŭ început să orăcăiască și ele:

— Nu cetițĭ *Adevĕrul!*

Noĭ nu vom uita nicĭ-o-dată rolul odios pe care l'a jucat ziarele liberale și sucursalele lor în zilele de tristă pomenire, cînd pentru democrațĭ era suspendată Constituția, iar libertatea preseĭ nimicită. Nu vom uita cum același organ liberal, care inventase cuvîntul *cetățenĭ indignațĭ* ca să glorifice pe bătăușiĭ de la 5 Septembre 1886, făcea acum apologia devastărilor, — pînă ce s'a trezit și a început să bată în retragere, ca să aibă aerul că devastarea e opera guvernuluĭ.

Cînd s'a atins cine-va de un liberal, cînd s'a lovit un om al lor, cînd li s'a oprit o întrunire, *Adevărul* a protestat cu lealitate, maĭ mult chiar de cît necetitele ziare liberale; — și așa va face *Adevărul* și de aci 'ncolo, chiar dac'am fi vecinic răsplătițĭ cu calomniĭ, cu înarmarea luĭ Coengiopol și altor Tobocĭ la miezul nopțiĭ, ca să ne spargă casele și să ne prade maĭ răŭ ca'n Grozăveștĭ.

In schimb, am văzut cum s'aŭ purtat eĭ cu noĭ, — si știm cum se vor purtà atuncĭ cînd vor luà locul la masa bugetară.

Dar, dacă înfierăm atitudinea lor și dacă nu putem uità ce atitudine monstruoasă aŭ avut atuncĭ cînd eram atacațĭ; dacă, orĭ-cîte simpatiĭ personale am avea pentru *uniĭ* din eĭ, nu putem justificà purtarea *partiduluĭ* lor, — nu-ĭ maĭ puțin adevărat însă, că noĭ ne esplicăm de minune ura lor nemărginită în contra *Adevĕruluĭ*.

Maĭ întîiŭ, este esplicația pe care am dat-o maĭ sus. Maĭ este însă o altă cauză, de un ordin maĭ general.

Cum însă articolul începe a fi prea lung, și cum trebue să intrăm aci în niște considerațiĭ teoretice, care cer o dezvoltare maĭ largă, lăsăm urmarea pentru numărul viitor. Un lucru trebue să nu uităm pînă atuncĭ, că,—în condițiile în care se găsește situația politică la noĭ,—liberaliĭ săvîrșesc o neiertată greșală de tact vrășmășindu-se cu toate nuanțele democratice. In mod fatal, aceste nuanțe vor merge tot-d'a-una împreună, așa că liberaliĭ, lovind într'una, lovesc în toate.

Pentru noĭ, faptul acesta prezintă un mare avantaj, acela că grăbește solidarizarea și uniunea democrațieĭ întregĭ.

Iar cînd liberaliĭ fac lingușe în scop de: Nu citițĭ *Adevĕrul!* democrația întreagă le răspunde:

— Puțin ne pasă de strigătul acesta! Noĭ nu vom pieri fără sprijinul vostru!

Bran.

ASASINAREA LUI CARNOT

Lyon, *12 Iunie. — 9,30 seara. In momentul cînd D. Carnot eșea de la palatul comerțuluĭ pentru a se duce să asiste la reprezentațiunea de gală la teatru, un individ i-a dat în inimă o lovitură de pumnal. Președintele a fost transportat la prefectură. Starea sa pare disperată.*

Individul a fost arestat.

11 și 30 seara. *Ucigașul declară că este Italian și se numește Cesario Giovanni Santo, în etate de 22 anĭ. Locuește la Cette de șase lunĭ. Azĭ dimineață a sosit la Lyon. Vorbește foarte cu greŭ franțuzește.*

Buletinul medical oficial de la 11 și 30 zice că starea este înspăimîntătoare, dar nu disperată.

Rana este în regiunea ficatuluĭ.

O emoragie abondentă s'a produs; ea a fost oprită.

12.50 noaptea. **D. Carnot a murit.**

SPERANȚE PIERDUTE

Decăderea partiduluĭ monarchist din Franța

Un ziar vienez, *Neue freie Presse*, găsește ocazia de a constata în număru-ĭ din urmă că acțiile orleanismuluĭ scad din ce în ce maĭ mult în Franța.

Se știe că contele de Paris e un bărbat foarte econom, căruia nu-ĭ prea place să auză de sprijinirea materială a propagandeĭ orleaniste. In tot-d'auna el a lăsat partizanilor săĭ grija de a aduce jertfe pentru propaganda regalistă.

Aceștia aŭ și adus pînă acum jertfe însemnate; de la o vreme încoace însă se pare că a început a li-se cam răci entuziasmul.

Nu de mult s'a ținut obicĭnuitul banchet anual al preseĭ regaliste. La acest banchet a fost de față și secretarul conteluĭ de Paris, D. Dufeuille, care a adus celor adunațĭ la banchet recunoștința prietenească și salutările pretendentuluĭ, — alt-ceva însă nimic.

Representantul principal al preseĭ regaliste din Tuluza, D. Regnis, a ținut apoĭ o remarcabilă cuvîntare, în care a insistat asupra stăreĭ triste la care aŭ ajuns ziariștiĭ monarchiștĭ. Fondul lor de pensiune se urcă în total la suma de *8000 de francĭ*, pe cînd presa republicană are un ast-fel de fond de *maĭ bine de două milioane*.

Devotamentul pentru o cauză pierdută este cu atît maĭ vrednic da admirat, cu cît publiciștiĭ partiduluĭ s'ar bucura de de sigur de o soartă materială maĭ bună, «dacă ar primi să renunțe la unele din ideile lor».

D. Regnis a repetat apoĭ o vorbă spusă de un coleg al săŭ din presa monarchistă, astă-zĭ decedat: «Partidul nostru e un partid mare și nobil; dar el nu iubește pe ceĭ carĭ îl servesc».

Secretarul conteluĭ de Paris a părăsit banchetul cam mîhnit de această manifestație, menită a dovedi lumiĭ că de sigur nicĭ șeful monarchiștilor nu maĭ are o prea mare încredere în vitalitatea cauzeĭ sale, dacă se arată atît de puțin dispus de a o maĭ sprijini materialicește.

Vest.

PARDON

Aŭ fost foarte interesante examenele din acest an ale clasei de declamație de la conservatorul din București. Un balamuc întreg, moașe multe și....

Dar să lăsăm să vorbească cronicarul teatral al unei gazete amice, căci al nostru din nenorocire a scăpat din vedere acest interesant spectacol.

Iată ce ne spune confratele:

Ce balamuc! Un elev cu trei profesori. Vě cer *pardon*, dar nu pot să nu spun cu această ocazie proverbul bětrânesc: Copilul cu moașe multe, rěmîne cu buricul netăiat. *Așa aŭ să rěmîie, după trei ani, elevii de la declamație.*

Bieții elevi, după trei ani să nu se aleagă cu alt-ceva de cît cu acel incomod apendice căruia bătrînii aveaŭ obiceiul a-i spune pe nume cu o franchețâ atît de daco-romînă! In adevěr,—*pardon*,—ce balamuc!

Arigo.

UN BILANȚ INTERESANT

Un romîn din comitatul Huniedoarei publică în *Tribuna* un foarte interesant și instructiv bilanț asupra împărțirei *drepturilor* și *datoriilor* între locuitorii romîni și cei maghiari ai acelui comitat.

Iată acest bilanț:

I. *Datorii*, saŭ cum se zice în limba negustorească, *pasive*:

Romînii:

In așa numita contribuție *de sînge*, soldați pentru armata permanentă, și pentru cea teritorială, ei daŭ **93** %.

In imposite, directe și indirecte, daŭ **90** %.

Plus că tot romînii sînt producătorii veniturilor după cari proprietarii unguri daŭ restul contribuțiilor.

Ungurii și cele-l'alte neamuri:

In contribuția de sînge **7** %.

II. *Drepturi*, saŭ în limba negustorească *active*.

Romînii:

In cameră sînt representați în proporția de **0** %.

La împărțirea dreptățu (justiție) se împărtășesc în proporția de **4** %.

In administrația superioară **0** %; în cea inferioară **5** %.

In administrarea finanțelor statuluĭ, comunelor, etc. **0** %.

La poștă și căi ferate **2** %.

Pentru școli și alte instituții culturale, se împărtășesc, din dările pe cari le plătesc, cu **0** %.

Ungurii și cele-l'alte neamuri:

In cameră sînt representați cu **100** %; în justiție cu **96** %; în administrația superioară cu **100** %; în cea inferioară cu **95** %; în administrarea financelor cu **100** %; la poștă și căi ferate cu **98** %.

Pentru școli și alte instituții culturale se împărtășesc în proporția de **100** %.

Bine-a zis cine-a zis că nici o elocuență nu se poate compara cu cea a cifrelor.

V.

COMPLECTAREA UNUI ARTICOL

D. I. Nădejde, ne roagă să reproducem și pasagele din articolul D-sale «Sînt socialiștii nepatrioți», pe care le-am omis în numărul trecut al *Adevărului Literar*, din pricina lipsei de spațiŭ.

Iată acele treĭ pasage omise:

Se știe că social-democrații Germaniei aŭ protestat contra răpirei Alsaciei și Lorenei, arătînd că astă răpire va arunca pe Franța în brațele Rusiei și deci va sili pe Germania să-și sleiască toate puterile financiare înarmîndu-se de teama unei lupte de răsbunare din partea Franței aliată cu Rusia. Cîtă zarvă, ce protestări n'aŭ făcut atunci șoviniștiĭ germani! Cum nu i-aŭ maĭ scos din nepatrioți și vînduți străinilor! Și cît de adevărate aŭ fost vorbele luĭ Bebel și Liebknecht se vede acuma.

. . . .

Noi repetăm, fără a voi să ne asemănăm cu Bebel și Liebknecht în privința priceperei, vedem lămurit că agitația iredentistă de la noi făcută prin ziare și prin discursuri poate să ne ducă la nenorocire. Ne temem că se vor plăti ceasurile de entusiasm necumpănit cu mult sînge nevinovat romînesc vărsat în Transilvania și Romînia, nu în folosul nației romîne, ci în al dușmanului nostru de veacuri: în folosul Rusiei.

. . . .

Iată pentru ce noi socialiștii cari mai întîi eram iredentiști în «Dacia viitoare» de la Paris și Bruxelles, ne-am încredințat că nu merge și că prin iredentism la noi îngreuem lupta legală a celor din Transilvania.

Cea d'întîi lumină ne-a dat-o serbarea aniversărei luĭ Horia în Iași, cînd am văzut plini de zel și gata a da bani pentru un ziar iredent tocmai pe cei mai aprigi partizani ai Rusiei.

Mai apoi ne-a luminat o scrisoare a lui *Fr. Engels*, capul nostru teoretic, scrisoare publicată de noi de atîtea ori, dar, vai! rămasă literă moartă pentru prea mulți! In această scrisoare ne-a arătat Engels că Rusia ne amăgește făgăduindu-ne Transilvania și că în adevăr ea țintește să ne înghiță cu totul. Ne-a arătat că pînă ce nu va fi zdrobită Rusia, fie prin o răscoală năuntrică, fie prin un războiŭ cu tripla alianță, Austro-Ungaria nu se va desface. Indată ce va cădea Rusia, cade și Austro-Ungaria și atunci se vor organiza națiile de acolo ori în confederație ori în state naționale neatîrnate; cum vor pofti.

Noi am înțeles că din partea Rusiei e primejdia pentru civilizația europeană și pentru social-democrație și de aceia, eŭ, cînd am fost deputat, am votat pentru fortificații și mă laud că am făcut așa. La vreme de războiŭ vor trebui Rusiei multe sute de mii de oameni înainte de a trece la București.

Socot că am isbutit să fac pe cetitor să vadă că putem fi și patrioți și internaționaliști, că putem fi împotriva iredentismului, fără a fi împotriva mișcărei romînești.

O OPERA NOUA

Pe scena teatrului Covent-garden din Londra s'a represintat deunăzi pentru prima oară o operă nouă a ilustrului compositor francez Jean Massenet, avînd un succes colosal.

Noua operă se se chiamă *Navaresa*. Livretul, scris de Jules Claretie directorul comediei franceze din Paris. conține o intrigă amoroasă în Spania, foarte dramatică căci se sfîrșește prin sinuciderea amorezului și prin înebunirea fidanțatei luĭ.

Partiția scrisă de Massenet se zice că ar fi una din cele mai bune și mai dramatice din cîte a scris.

Interpretația a fost tot atît de reușită.

Rolurile principale eraŭ ținute de excelentul tenor Alvarez, și de D-na Emma Calvé, care e tot atît de bună comediană, pe cît e de escelentă cîntăreață.

D-na E. Calvé, elevă a faimoasei profesoare Rosnie Laborde din Paris, e azi una din cele mai bune artiste.

Acum cîți-va ani a avut în Paris un succes nebun în Carmen, făcînd o nouă și cu totul originală creațiune din acest rol așa de cunoscut.

Nu ne mirăm dar de succesul ce-a obținut în aceasta nouă creațiune.

DIN IAȘI

(Corespondența specială a *Adevărului*)

Concursuri

La concursul de limba romînă pentru diferite gimnazii și licee din țară ce se va ține la 15 ale lunei Iunie la Universitatea din Iași, s'aŭ mai înscris D-nii Hulubei (T.-Severin), Pop (Tulcea), Răut (Botoșani) și Iarca (Ploești). Din comisiune vor face parte D-nii Densușianu și Vizanti din partea Universității și un delegat al ministerului.

Escursiuni

Studenții facultăței de științe din Iași vor face împreună cu D. Vlădescu, titularul catedrei de botanică, o escursiune în județele Constanța și Mehedinți. Escursioniștii vor pleca din Iași la 15 Iunie.

Păcuraru.

CRONICA AGRICOLA

Estragem din *Gazeta Săteanului* următorul articol:

Veștĭ triste ne vin din toate unghiurile țăreĭ, asupra situațiunei comerciale, care nu numai că nu se înbunătățește dar devine din ce în ce mai rea. Agricultorul romîn trece prin niște timpuri încă ne mai pomenite în țară. Cerealele sînt în o așa stare de depreciațiune în cît nu numai că se vînd în jumătate valoare, dar nici nu mai găsesc cumpărători. Apoĭ creditul, ce-l aveaŭ agricultorii, în fața crizei comerciale, le lipsește cu desăvîșire, și noua Bancă agricolă, înainte de începutul luĭ Iulie nu-și va putea începe operațiunele eĭ. Și ca probă de marea necesitate ce aŭ plugarii de bani, vom spune că am văzut mari și onorabili cultivatori, cari aŭ avere mobilă și imobilă de milioane, împrumutînd, pentru plata impositelor către Stat, cu chiar $1\frac{1}{2}$ la 2 la sută pe lună.

Se înțelege că cu asemenea procente, pe cari agricultorii din occident, adesea mai puțin solvabili ca cei din Romînia, le găsesc pentru un an, e imposibil a se face vr'o îmbunătățire agricolă și a nu se ataca fondul.

Dacă în Romînia s'ar fi făcut mai puțină politică și legiuitorii noștri, cum și guvernele, s'ar fi gîndit puțin la protecționismul ce eraŭ datori a da agriculturei, n'am fi ajuns în această stare. Noua Bancă agricolă, ale cărei acțiuni s'aŭ subscris înzecit în cîte-va ore, dacă se institula de cînd o tot cerem în această revistă, pe mulți ar fi scăpat de ruină și desnădăjduire!

Acum cînd s'a făcut și repartițiunea la sub-scrierea acțiunelor Băncei agricole, care de la început va dispune, cu toate retragerele, de un fond de vr'o 12 milioane lei, această folositoare instituțiune își va putea da multe roade. Va depinde însă succesul ei și de chipul cum va fi administrată. Iar acționarilor le prezicem un strălucit succes pentru un tîrziŭ.

E să ne tot repetăm spunînd ce se face în occidentul Europei și în America pentru propășirea agriculturei și cum noi nu imităm pe streini în ceea-ce aŭ ei mai bun.

Cuțitul a ajuns prea la os, pentru ca guvernul și legiuitorii să nu se gîndească acum cel puțin la următoarele:

A se îndrepta atențiunea cultivatorilor asupra altor culturi mai remunerătoare, p'aceste vremuri de depreciare a cerealelor. Ast-fel: destileriĭ pentru ca nu nu mai cei cîți-va fabricanți din țară să vîndă de exemplu spirtul tot așa de scump ca înainte cînd porumbul era îndoit de scum—grație înțelegereĭ dintre eĭ; mici industrii agricole, ca lăptăria etc., creșterea și îngrășarea vitelor, producerea plantelor de nutreț ca luzerna, pentru exportarea finuluĭ și a semințeĭ, fecnlerii, cultura și industria inului, cînepei și multe altele.

Pentru aceasta, mijloacele sînt foarte simple:

— *Publicitatea* cea mai intinsă asupra prețurilor acestor produse, spre a vedea și cei mai necrezători că un kilogram de unt—adus (spre rușine) chiar din streinătate—costă în Bucureștĭ 5 la 6 lei, adică prețul unui hectolitru de cel mai bun porumb; că prețul vitelor, cu toată criza din țară, se menține ca în anii cînd cerealele se vindeaŭ îndoit de scump. Aceste vite, bine hrănite, în locuri de păsciune semănate și cu cerealele ce nu găsesc cumpărători, se vor desface în țară și aiurea cu prețuri ce vor renta.

— *Incurajarea* celor ce se vor deda la asemenea culturi prin găsirea debușeurilor de desfacere și scutiri.

— *Reducerea* prețului transportului de la gări la bastimente, cel puțin de jumătate pentru cereale. Șosele bune ducînd la cele mai de căpetenie, pentru cereale, stațiuni de cale ferată. Inmulțirea vagoanelor, locomotivelor și magaziilor căilor ferate.

— *Procurarea* pe credit, de către Stat, cît mai nezăbovit, de vaci bune de prăsilă, tauri, porci, oi, berbeci, semințe de plante pentru fînețuri artificiale, cum și de cereale mai de soiŭ, aclimatate în țară, și care, prin producțiunea lor înbelșugătoare, să fie rentabile pentru cei ce le cultivă.

— *Ferme model* în toate județele, unde micul și marele cultivator să poată lua pilde și povețe.

Să nu uităm că ori-cît ne-am lăuda cu «Belgia orientului», tot persistă în firea noastră apatia orientală și dacă e vorba ca să așteptăm totul de la inițiativa privată, multă vreme vom vedea săteanul, încovoiat de muncă și mizerie, sgîriind întinse cîmpii pentru a recolta just ce-ĭ trebue spre a nu muri de foame, în loc de a-l vedea muncind mai puțin, trăind mai bine și cîștigînd mai mult prin culturi mai rentabile.

D'apoi marele cultivator! Dacă nu-l vom sgudui puțin din orientalismul sĕŭ, îl vom vedea încă mult, robind și el prin culturi cari nu mai renteazâ, cum rentaŭ părinților lor în alte vremuri, cînd Americele, Indiile, Australia, nu concuraŭ atîta cerealele noastre!

Pentru a se produce în astă țară acea îndreptare, spre culturi mai bănoase chiar de cereale, cu maximul de producțiune și prin urmare putînd a se vinde și cu prețuri mici, trebue întîi două lucruri de căpetenie:

Capital *îndestulător, foarte eftin și cu înlesniri de achitare și prelungire a Imprumutului* și **învățătură**. Adică două lucruri ce ne lipsesc mai mult. Decĭ, Institutele de credit cît de numeroase și cu cît de mari capitaluri eftine și *învățătură practică*, pe care s'o găsim pe la școalele și fermele Statului și chiar—lăsînd rușinea rĕŭ înțeleasă la o parte!—să aducem maestri:—văcari—porcari—lăptari—brînzari etc. cari aŭ *practicat* meseria în occident, spre a ne învěța și pe noi, cari—cu rari escepții—nu ne pricepem de în... *teorie*.

Atunci sîntem siguri că nu vom mai mînca unturi, brînzeturi, legume, miere, fructe, conserve etc. aduse din streinătate, ci le vom exporta și semințe și plante furagere, industriale, economice, potagere și înpodobitoare. Iar culturile noastre, fiind cît de variate, *pe lîngă cu cerealele vor produce mai mult*, dar vom suferi mai puțin, cînd se va deprecia vr'una prin prea marea producțiune.

* * *

Nemulțumirile agricultorilor nu se mărginesc numai în ce privește scăderea prețului cerealelor și neputința, grație scumpeteĭ numerariului, a aștepta, zile mai bune și întreprinde culturi mai sistematice, ci și în ceea-ce concernă starea recoltei.

In ast văr, sînt rari localitățile unde grîul, din cauza lipseĭ de ploae în Aprilie, vînturilor, răcelelor etc., să promită cantitativ și calitativ recolte superioare. Din potrivă, sînt multe mărunte că nu știŭ cum se vor putea secera, rari, coprinse de erburĭ rele, părtălite, arse, prăpădite. D'apoi mălura (tăciunele), care în acest an a cruțat mai numai acele holde semănate cu semințe cu totul sănătoase și sulfatate cu mare atențiune. Această puturoasă mălură, am văzut coprinzînd chiar mai mult de jumătatea totalităței sumedeniilor de cîmpii!

După cîte se spun, numai în susul Moldovei și în Oltenia grînele aŭ o înfățișare bună — ca vegetațiune nu ca curățenie! — în județele din centrul țăreĭ recolta pare a fi mai proastă ca ori-unde. Dar sînt chiar semănături care, de n'ar avea mălură, ar putea da bune recolte, nu se vor mai secera; proporția spicelor mălurate fiind îngrozitor de mare. Exceptăm negreșit, culturele de elită, cu grîne sulfatate cu îngrijire, ce vor fi foarte căutate pentru sămînță.

Secara pare a fi ceva mai bună, ca mai rustică ce e.

Oarzele daŭ puține nădejdi de pae și boabe în centrul țăreĭ.

Ovăzurile, cultivate în locuri curate, sînt bune, în altele sînt coprinse de rapiță sălbatică și în locurile mai calcaroase de Sulfină (Melilotus arvensis). Unii smulg această plantă, alții o cosesc împreună cu ovăzul, pînă nu se întărește și adună un bun nutreț.

Meiurile și Păringurile puse înaintea ploilor, sînt coprinse de erburi rele și în special de rapiță sălbatică. Cele puse mai tîrziŭ, vor da bune recolte de va mai ploa în Iunie.

Porumburile — după cîte aflăm — nu sînt rele, dar unele aŭ nevoe de ploae și unele sînt cam puțin desvoltate. Prășirea I-ia s'a făcut ușor și bine; zilele acestea se începe a doua prășire și moșoroire.

Iamașurile și fînețurile naturale aŭ puțină iarbă și vitele ar suferi mult, dacă anul acesta n'ar fi rămas multe locuri sterpe, din pricina mai puțineĭ căutări a locurilor — ca urmare firească a depreciereĭ cerealelor. Luzernăriele și-aŭ dat o mănoasă primă cosire, pe unde aŭ fost bine cultivate.

Viile nu prea promit bune roade, d'asemenea și unele din grădinele de legume — cele mai multe cultivate de bulgari saŭ sîrbi, cari (spre rușinea noastră) produc ceapa, varza, ardeiul etc. necesare hrănireĭ sătenilor, în ale căror grădini cresc scaeții și buruenile toate.

Tot ca o urmare a depreciereĭ cerealelor în toată lumea, e că o mulțime de ardeleni aŭ venit în țară, prin regiunele mai puțin populate, ca muncitori agricoli. Negreșit că ei se primesc bucuros de marii cultivatori, fiind onești, harnici și inteligenți, iar nu ca bulgarii, sîrbii și rutenii. In regiunile unde se găsesc muncitori localnici, prețul zilei de lucru, în raport cu anii trecuți, s'a redus mult. Această reducere, probabil că va persista cîtă vreme micii și marii cultivatori vor suferi de această ne mai pomenită lipsă de numerariŭ.

In fine, o spun cu durere, situațiunea comercială în țara romînească e din cele mai rele și pare că nu curînd se va ameliora. Nu e deci de mirare, cînd auzim de săteni abandonînd cultura agricolă, arendașii greci fugind, arendașii sinucizîndu-se saŭ lăsîndu-se de agricultură și cei mai temeinici și perseverenți proprietari-cultivatori îngrijați și descurajați.

La rele așa mari și generale, trebuesc remediuri mari și mai ales repezi. Guvernului îi incumbă datoria d'a se ocupa în prima linie de această mare cestiune a crizei comerciale și agricole!

C. C. Datculescu

INFORMAȚIUNI

Din Transilvania

Cele mai neînchipuite persecuții urmează în contra D-luĭ dr. V. Lucaciŭ.

Afară de crima de *lès-majestatae*, pentru care este dat în judecată și pentru care se prevede o osîndă de 5—20 ani în codul penal unguresc, în curînd i-se va judeca un noŭ proces de calomnie.

In 1892 Lucaciŭ a apelat ministerului de interne în contra administrației din Baia Mare. Ministrul de interne în loc să ia măsuri în consecință a dat în judecată pe Lucaciŭ pentru că ar fi calomniat în acea reclamație pe agenții adminístrativi.

* * *

Tribuna publică următoarea corespondență din Dej:

Un caz revoltător ține în agitație spiritele Romînilor. Pentru jandarmi aŭ năvălit în casa vrednicului preot din Luciul-de-Jos, D. F. Popescu, sub pretextul de a face o perchiziție domiciliară. Preotul a fost legat în lanțuri, insultat și batjocorit.

Tot legat în lanțuri a fost escortat la Suciul de sus în cazarma jandarmilor, silit fiind a percurge pe jos o distanță de 20 de chilometri și a trece prin mai multe comune, între baionetele jandarmilor.

In cazarma jandarmilor a fost din noŭ insultat, pălmuit și zmuls de barbă; jandarmii l'aŭ amenințat mereŭ cu baionetele îndreptăte spre pieptul luĭ și-apoi l'aŭ ținut legat în lanțuri în bucătăria cazărmeĭ.

Cu toate aceste barbarii nu s'a putut descoperi nici un act de trădare de patrie în sarcina bătrînului preot.

Romînii din Dej s'aŭ prezintat în corpore la fișpan și la președintele tribunalului, protestînd în contra acestor atrocități, apoi aŭ denunțat cazul și ministrului de interne.

D-nii profesori N. Herăscu, Octavian Axente și Irescu aŭ obținut diploma de licențiați în științele matematice.

In curînd se vor începe lucrările pentru construirea unui mare pod peste rîul Argeș la șoseaua Tîrgoviște-Cîmpulung.

Podul va costa 150,000 lei.

D. Constantin C. Perticari, fost pînă acum director al contabilității generale a statului, a fost numit secretar general al ministerului de finanțe.

In *Monitorul* de mâine va apare decretul privitor la numirea generalului Poenaru ca ministru de războiŭ.

Generalul Lahovary va fi numit șeful marelui stat major și generalul Algiu comandant al diviziei din Capitală.

In privința celor-l'alte numiri în armată se va decide în cursul acestei săptămîni.

Deși pînă în acest moment nu se confirmă în mod oficial, totuși zgomotele despre demisiunea din armată a generalului Cantili circulă cu multă insistență.

De alt-fel sîntem în posiție de a afirma, că D-lui general Cantili i s'a rezervat postul de comandant al corpului III de armată.

La bursa din Capitală sînt mari speranțe, că în curînd se va ridica prețul cerealelor.

Această urcare se atribuie stăreĭ mediocre a semănăturilor din America și inundațiilor din Ungaria.

In urma inundațiilor din Ungaria de Nord, aproape o sută de mii de pogoane de semănături s'aŭ distrus cu desăvîrșire. Așa că după socotelile cele mai optimiste recolta din acest an va fi cu cel puțin 24 la sută mai slabă ca în ultimii patru ani. Ast-fel Ungaria abia va putea exporta în anul acesta 5 la sută din produsele sale agricole, adică cu aproape 20 la sută mai puțin ca în anii precedenți.

Guvernul ungurese va lua măsuri pentru a împiedica un eventual export mai mare.

La urcarea prețului cerealelor vor mai contribui și recoltele mediocre din Italia, Galiția și Rusia.

Ast-fel dar, e speranță că criza agricolă de care sîntem amenințați să fie înlăturată.

Din Belgrad ni se telegrafiază că Regele Alexandru a plecat alaltăieri spre Constantinopol. Inainte de plecare, el a primit vizita archiducelui Iosif, vărul Impăratului Austriei. Oficioasa *Fremdenblatt* s'a grăbit să anunțe în aceiași zi, că această vizită n'a fost de cît un rol de politeță.

D. M. Ghermani, ministru de finance, obținind, cu începere de azi, 13 Iunie, un concediŭ de 35 de zile pentru a merge în streinătate, D. Al. Marghiloman a fost însărcinat cu interimul departamentului financelor.

Procurorul de Bacăŭ Teodorini, văzînd că și-a făcut o situație imposibilă în acest oraș, a cerut să permute cu D. N. Botez, procurorul de Dorohoi.

Ministrul a încuviințat această permutare.

Inspectorii Șuțu și Cumpănescu trimiși în anchetă pentru a constata denunțările făcute în contra primarului Belitoreanu de la Roșiori—aŭ descoperit lucruri foarte grave în sarcina sa.

Cazul generaluluĭ Fălcoianu.

Demisia din armată a generalului **Fălcoianu** *a fost primită.*

Decretul prin care se primește această demisie, poartă data de 11 Iunie, iar raportul D-luĭ ministru de răsboiŭ Lascar Catargi, spune următoarele:

Generalul de divizie Fălcoianu Ștefan, chemat, la unul din cele mai înalte comandamente ale armatei, mi-a înaintat; demisiunea sa din armată, fără a se conforma decisieĭ ministeriale din anul 1872, care oprește pe ori-ce oficer, în interesul menținereĭ disciplineĭ în armată, de a demisiona de cît după ce a mers la noul post.

D. general de divizie Fălcoianu Ștefan avînd împliniți și 40 ani de serviciŭ efectiv, sînt de părere să i-se primească demisia din armată.

Și ast-fel, grație destoinicieĭ marelui spătar Lascar Catargiu, armata mai pierde pe unul din cei mai merituoși generali.

D. D. August Laurian va pleca în străinătate pe la 20 Iulie pentru căutarea sănătății.

SUMARUL
„EVENIMENTULUI LITERAR" Nº 26, DIN 13 IUNIE

DIRECTOARE: SOFIA NĂDEJDE

Ultimul cuvînt de C. Șărcăleanu; *Nebuna* (poezie) de I. Păun; *Moș Ilie* (nuvelă) de Sofia Nădejde; *Flori* (poezie) de Z. A. Brînțanu; *Poietizarea trecutului* de V. Rion; *Smintitul* (poezie) de Gr. N. Lazu; Obscenitățile ebraice ale «Vieței» de Verax; *Mie* (epigramă) de A. Vlăhuță; Gherea perplex de Implex; *Moș Ciotu* (schiță) de M. Dafin; *In ruină* (poezie) de Mastino; D-l Eduard Vlăhuță...

STIRI MARUNTE

In comuna Păulești din Prahova a isbucuit printre copii o epidemie de vărsat care a făcut pînă acum 28 de victime. Ce face serviciul sanitar?

* * *

Roata vieții.—Locuitorul Simion Gavrilă măcelar, în etate de 35 ani, din Ploești, suburbia Sf. Haralambie, ducîndu-se Vineri de dimineață cu donița la puț pentru apă, a căzut de odată jos, rămînînd mort pe loc. Cu cîte-va minute înainte nevasta îi născuse un copil, și dînsul se dusese să aducă apă pentru scăldatul copilului.

* * *

Toți acei D-ni, cari doresc a avea broșura Cura de apă *a preotului Kneipp* și nu o vor găsi pe la librăriile din localitățile unde își aŭ domiciliul Domniele

jor, sînt rugațĭ trimite la librărieĭ editoare *Ignaz Hertz, Bucureștĭ, Hotel de France, prăvălia No. 8*, suma de leĭ nouĭ 3 în mărcĭ poștale și li se va trimite imediat franco.

* *

Aflăm că D doctor George Popp medic primar al orașuluĭ Ploeștĭ, s'a logodit cu gentila D-șoară Ecaterina Ghrigiu fosta directoare a școaleĭ profesionale.

Felicitările noastre viitoareĭ perechĭ.

BIOGRAFIA LUĬ CARNOT

François Sadi Carnot, de profesiune inginer, a fost al patrulea președinte al republiceĭ franceze. Născut în Limoges, 11 August 1837, a fost fiul cel maĭ mare al fostuluĭ ministru din 1848, Hyppolit Carnot, și nepot al faimosuluĭ general al Revoluțieĭ din 89, Lazar Carnot.

Carnot a fost elev al școaleĭ Politecnice și al școaleĭ de podurĭ și șosele.

In timpul rezboiuluĭ din 71, a fost însărcinat cu organizarea apărăreĭ contra invaziuneĭ în 3 districte, și în urmă fu ales deputat în districtul Cote-d'Or. Republica 'l convinse el a luat parte la toate voturile pentru resturnarea monarhieĭ și întemeerea Republiceĭ.

De atuncĭ a fost necurmat ales în Cameră, unde se specialisează în chestiunile privitoare la lucrările publice și la budget. — In 78 fu numit secretar al ministeruluĭ lucrărilor publice, iar la 80 luă portofoliul acestuĭ departament în cabinetul Ferry.

Căzînd cabinetul Ferry, fu ales vicepreședinte al Camereĭ, și în 85 fu iarășĭ numit ministru al lucrărilor publice.

In fine în 87 izbucnește criza președințială. Grévy, președintele republiceĭ, e nevoit să se retragă în urma scandalurilor și potlogăriilor făcute de ginerele săŭ Wilson.

Oportuniștiĭ se pregăteaŭ să aleagă pe Jules Ferry, reacționarul și autoritarul șef al lor. — Candidatura aceasta a omuluĭ nepopular, care făcuse campania stupidă din Tonkin, unde muriseră atîția oamenĭ, ridică însă protestărĭ enorme.

In ziua alegereĭ tot Parisul e în picioare, gata să înceapă revoluția dacă infamia alegereĭ luĭ Ferry va fi îndeplinită.

Sub presiunea acesteĭ uriașe mișcărĭ populare, oportuniștiĭ daŭ înapoĭ și atuncĭ adunarea electivă, compusă din Cameră și Senat alege pe Sadi-Carnot, cu 616 voturĭ, președinte al Republiceĭ franceze.

Pre cît predecesorul săŭ, bătrînul Grévy a fost de sgîrcit și de retras, pe atît noul președinte al Republiceĭ a fost de cheltuitor și de dispus a se arata în public. N'a fost solemnitate publică, n'a fost inaugurare ca să nu fie de față, pronunțînd cîte un mic discurs rece dar tot-d'auna corect, și oferind cîte o mică sumă pentru bine-facere.

Maĭ ales în timpul expozițieĭ din 89, a fost într'o mișcare continuă, inaugurînd, vizitînd toate părțile, dînd balurĭ, recepțiunĭ foarte luxoase; așa că în mare parte luĭ i se datorește reușita și strălucirea acesteĭ expozițiĭ.

Asemenea a întreprins o sumă de voiajurĭ în toată Franța.

Intr'un asemenea voiaj a fost surprins de cuțitul unuĭ ucigaș infam.

Ca parte politică, el s'a menținut strict în rolul luĭ constituțional.

Abia dacă în campania anti-bulangistă a luat o parte maĭ activă, spre a combate încercările de cesarism ale generaluluĭ Boulanger. In colo el n'a protea favorizat pe nicĭ una din partide și le-a deschis calea matereĭ servindu-se în tot-d'auna de indicația majorităților.

Patriot înfocat, ultimele sale vorbe aŭ fost pentru Franța.

La Lyon, unde a fost asasinat, la banchetul dat în onoarea sa, el spunea: Că atuncĭ cînd onoarea, siguranța și drepturile patrieĭ sînt în cauză, o inemă bate în toate piepturile francezilor și aceasta e o puternică chezășie de mers spre progres și justiție.

Franța dă ast-fel un exemplu mare lumeĭ întregĭ.

C. Dan

ALEGEREA PRESIDENȚIALA IN FRANȚA

In urma morțeĭ luĭ Carnot și a vacanțeĭ presidențiale provocate, credem interesant a da cetitorilor noștri, următoarele amănunte asupra alegereĭ succesoruluĭ săŭ.

Art. 7, al legeĭ constituționale din 25—28 Februarie 1875 relativă la organizarea puterilor publice spune:

In caz de vacanță prin deces saŭ prin orĭ-ce altă împrejurare, ambele camere reunite, vor procede **imediat** la alegerea unuĭ noŭ președent.

In acest interval, consiliul de miniștri e investit cu puterea executivă.

Prin urmare în virtutea Constituțieĭ, chiar astă-zĭ saŭ cel mult mîine camera și senatul se vor întruni în palatul de la Versailles, pentru a proceda la această alegere.

Ceĭ maĭ marĭ sorțĭ de a fi ales în aceste momente de panică și de tulburare le are reacționarul **Casimir-Perier**, fostul președinte de consiliŭ și actualul președinte al Camereĭ.

Mîine vom cunoaște probabil rezultatul acesteĭ importante alegerĭ.

BULETINUL HOLEREĬ

Petersburg, 12 Iunie. — *Ținutul Varșovieĭ* (de la 10 la 16 Iunie) 38 cazurĭ, 19 decese; *Radom*, 17 cazurĭ, 4 decese; *Plock* (de la 3 la 9 Iunie) 99 cazurĭ, 50 decese; *Kiela* (de la 17 la 19 Iunie), 14 cazurĭ, 9 decese.

VICTIMELE MUNCIĬ

Londra, 12 Iunie. — O explozie s'a produs după ameazĭ la mina de cărbunĭ de pămînt *Albion* în apropiere de Pontypridd (Țara Wales) 200 de minerĭ se aflaŭ în puț. Nu se știe mîine de soarta lor.

Pontypridd, 12 Iunie. — Din mina *Albion* s'aŭ scos 86 morțĭ și 17 rănițĭ, 120 lucrătorĭ sînt încă în puțurĭ.

ȘTIRĬ ECONOMICE

Petersburg, 12 Iunie. — Starea semănăturilor s'a îmbunătățit în mod considerabil de la 15 Maiŭ. Este bună în cea maĭ mare parte a ținuturilor. Ploaia și frigul n'aŭ făcut nicĭ un răŭ.

Starea plantelor graminee este aproape pretutindenĭ excelentă. Recolta fînuluĭ a început deja în extremul sud-Est: este foarte productivă.

Petersburg, 12 Iunie. — *Oficial*. Ministrul financelor căpătînd convingerea, în timpul maĭ multor discuțiunĭ în comisiune, că reducerea tarifelor transporturilor grînelor de exportație nu ar produce o urcare a prețuluĭ grînelor ruseștĭ, a renunțat la proiectul de reducere.

DIN UNGARIA

Budapesta, 12 Iunie. — Președintele consiliuluĭ a declarat la Camera magnaților că crede oportun și conform dorințelor manifestate de a amîna pentru la toamna viitoare deliberările asupra celor-l'alte proiecte eclesiastice.

Camera magnaților a adoptat proiectele relative la valuta și la tractatul de comerț cu Rusia. In viitoarea ședință, care va avea loc peste opt zile, ea va alege membriĭ delegațiuneĭ.

Budapesta, 12 Iunie. — Partidul liberal a adoptat modificarea introdusă în legea căsătorieĭ civile de Camera magnaților.

DIN CAMERA ITALIANĂ

Roma, 12 Iunie. — *Camera*. — Discuția financiară continuă. Intregul articol 1-iŭ este aprobat. Articolul al 2-lea relativ la zecimea de adăugat la impozitul funciar fiind suprimat, se trece la articolul al 3-lea care vrea impozitul asupra venituluĭ la 20 la sută.

D. Imbriani și-a dezvoltat interpelarea către ministrul de războiŭ asupra decorațiuneĭ conferită majoruluĭ Tassoni, pentru merite speciale dobîndite în Sicilia.

Ministrul Mocenni justifică distincțiunea acordată D-luĭ major Tassoni, fiind că acesta a desfășurat în timp de 4 lunĭ un zel particular, cele maĭ eminente calitățĭ de soldat.

D. Imbriani persistă a considera această distincție ca nemeritată (vii rumerĭ).

— După *Tribuna*, a circulat zvonul că în urma incidentuluĭ de la Cameră, ministrul de războiŭ pusese demisiunea sa la dispoziția D-luĭ Crispi, pentru a avea deplină libertate de acțiune față cu D. Imbriani. Insă i-s'a spus că dîndu-și demisia ar constitui un precedent particular pentru libertatea tribuneĭ parlamentare.

EDIȚIA A TREIA

ULTIME INFORMAȚIUNI

Criza în armată.

In urma crizeĭ ce domnește în sferele înalte ale armateĭ, guvernul a rugat pe D. general Barozzi să-șĭ mențină comandamentul corpuluĭ III de armată.

D. general Barozzi a consimțit pînă la toamnă.

* *

Inaintarea la gradul de general a colonelului Scheletti din Galațĭ, este definitiv hotărîtă.

Această înaintare va fi făcută din considerațiunĭ maĭ înalte; anume pentru a nu nemulțămi pe moldovenĭ, carĭ n'aŭ de cît un singur general în armată, pe D. Pastia.

* *

Demisiunile generalilor Cantili și Pastia deși anunțate în mod positiv, n'aŭ sosit încă la ministerul de răsboiŭ.

Podgoriile din județele Putna și R.-Sărat par a nu promite o recoltă mulțămitoare.

In Odobeștĭ, Panciŭ și împrejurime viile sînt în mare parte compromise, parte din causa filoxereĭ și a peronosporeĭ, parte din causa ploilor și a climeĭ nefavorabile.

Viile din jurul Hușilor sînt distruse de grindină.

Regele și perechea princiară aŭ vizitat erĭ expoziția de pictură din Ateneŭ.

N'aŭ cumpărat însă nicĭ un tablou.

Ofițeriĭ de geniŭ vor da diseară un banchet de adio în onoarea generaluluĭ Argintoianu, care pleacă mîine să ia comandamentul divizieĭ din Focșanĭ.

Banchetul se va da la hotel Continental.

In numărul de mîine vom da portretele tuturor bandițilo r arestațĭ la Craiova.

Aceste portrete sînt executate de desenatorul nostru după niște fotografiĭ scoase în momentul cînd bandițiĭ aŭ fost aduși la poliția din Craiova.

Azĭ aŭ fost la conservator examenele de harfă (clasa D-reĭ Elodia Caselli) și de pian (clasa D-reĭ Miclescu). Mîine, Marțĭ, vor fi examinate din canto elevele D-neĭ L. Zossima.

Inceputul la 12 ore.

La consulatul francez ni s'a confirmat știrea odiosuluĭ atentat și a morțeĭ prezidentuluĭ Carnot, însă nu ni s'a putut da nicĭ o altă lămurire, de oare ce n'aŭ sosit încă alte telegrame de cît acele ale agenției Havas.

Drapelul de doliŭ este arborat pe consulat.

Colonia franceză pregătește o slujbă funebră imposantă.

Se afirmă că D. colonel Sișman comandantul reg. de linie din Ploeștĭ, dezgustat de numirile scandaloase din armată și-a dat demisia.

D. E. Stătescu pornește azĭ din Capitală cu Express-Orientul

ULTIME TELEGRAME

Paris, 12 Iunie. — Comisarul francez la Siam a informat pe D. Delcassé că a sosit la 21 Maiŭ, la Luang Propang; că pe tot drumul a fost bine primit și că ceĭ douĭ regĭ și mandarinĭ aŭ prestat jurămîntul în mod solemn de fidelitate către Franța.

Lemberg, 12 Iunie. — Ministrul de războiŭ, generalul Kriegthammer și generalul Beck, șeful mareluĭ stat major, care eraŭ în escursiune de stat major, aŭ căzut din trăsură în apropiere de Brzozany. Generalul Kriegthammer și-a frînt brațul; generalul Beck a avut cîte-va contusiunĭ.

St. Petersburg, 12 Iunie. — S'a surpat o parte din palatul prințuluĭ Orbelian din Tiflis. Acest accident s'a întîmplat la 20 Maiŭ stil vechiŭ. 4 bărbațĭ și o femee aŭ fost rănițĭ. 4 persoane n'aŭ fost încă găsite.

Thorn, 12 Iunie. — Vistula s'a urcat cu 1 m. 20. Linia ferată de pe malurĭ este inundată.

Londra, 12 Iunie. — Proprietariĭ de mine din Scoția aŭ decis în unanimitate de a nu ține seamă de propunerea făcută ierĭ la conferința minerilor de a supune la un arbitragiŭ toate neînțelegeriie dintre lucrătorĭ și patronĭ.

ASASINAREA LUĬ CARNOT

Detaliĭ asupra asasinăreĭ

LYON, 25 Iunie. — La orele 9.10 sfîrșindu-se banchetul dat în onoarea luĭ Carnot în palatul de comerț, unde se deschisese expoziția, D. Carnot a plecat la teatru.

Lumea îl aclama și el răspundea salutînd. La un moment dat, un individ se repede spre landoŭ, se urcă și lovește cu un pumnal pe D. Carnot.

In momentul cînd asasinul se aruncase asupra președinteluĭ republiceĭ, acesta îngălbenise și leșinase.

D. Rivaud, prefectul de Rhône, care se afla în acelașĭ landoŭ cu președintele, dă un pumn asasinuluĭ care cade din trăsură. Mulțimea s'a repezit să-l sfîșie, poliția și jandarmiĭ aŭ reușit cu mare greutate să-l protejeze și să-l aresteze.

Ultimele momente

Generalul Barius, prefectul, primarul l'aŭ luat cu multă greutate pe D. Carnot din trăsură și l'aŭ transportat într'o cameră. Doctoriĭ carĭ aŭ venit în grabă, l'aŭ pansat. Doctorul Ollier a trebuit să procedă la curățirea răneĭ; cînd oțelul a atins carnea, D. Carnot și-a reluat cunoștință și a zis cu un glas tare: «Cît îmĭ facĭ de răŭ!»

Cu toate acestea doctoriĭ aŭ continuat pînă la pansarea completă. După avisul tuturor, starea bolnavuluĭ era foarte gravă. Cea maĭ mică emoragie era de temut. Imprejurimile cameriĭ eraŭ păzite în mod sever. Numaĭ generalul Barius și oficeriĭ caseĭ președinteluĭ puteaŭ să pătrunză.

Afară o mulțime enormă staționa. Neliniștea se vedea pe fețele tuturor.

Lyon, 13 *Iunie. — ora 12 noaptea. Iată detaliile comunicate de un martor ocular asupra ultimelor momente ale D-luĭ Carnot.*

Președintele a primit la mezul nopțeĭ pe arhiepiscopul de Lyon, care a stat cîte-va minute pe lîngă el și s'a retras în camera vecină.

La 12 și jumătate moartea fiind iminentă, archiepiscopul a fost rechemat. El s'a întors împreună cu marele vicar. P. S. Sa a avut timpul să grijască pe murindul, acesta se afla în plină cunoștință de sine.

El a zis de două orĭ de arîndul «Mă dor». In acest moment doctorul Poncet s'a aplecat către președinte și i-a zis: «Amiciĭ Dv. sînt aicĭ». D. Carnot a respuns cu o voce foarte slabă: Sînt foarte fericit că se găsesc aci. Acestea sînt ultimele sale cuvinte.

Tipografia «Nouă» Gr. Panaitescu, Pasagiul Băncei Naţionale, 19.

Imprimat pe hărtia din Fabrica LETEA.